

Rehabilitering av barn och ungdomar med förvärvad hjärnskada inom barn- och ungdomshabiliteringens ram

Den som före 18 års ålder får en hjärnskada som medför ett rörelsehinder eller en utvecklingsstörning har rätt till insatser från barn- och ungdomshabiliteringen (Bou). Merparten av dessa barn har en skada som uppmärksammas tidigt, kanske redan vid förlossningen. Men för några inträffar skadan efter att de utvecklas som förväntat kortare eller längre tid, kanske så länge som 17 år. Detta medför att de har potential till att återhämta funktioner och att fortsätta utvecklas på ett sätt som ger Bou:s personal en annorlunda och ovan uppgift, de får ett rehabiliteringsuppdrag. I det första rehabiliteringsskedet behövs ofta intensiva insatser av flera olika teammedlemmar som följer barnets återhämtning nära och erbjuder den träning barnet just då har behov av, detta behöver dessutom organiseras snabbt. Men också i senare faser kan det finnas behov av intensiv träning inom olika områden som motorik, språk, uppmärksamhet och strategier för inlärning och minne.

Bou:s arbetslag måste också förhålla sig till en familj som varit med om en traumatisk upplevelse vare sig hjärnskadan inträffat vid ett olycksfall eller efter en sjukdom. Familjens liv har förändrats i grunden eftersom ett av barnen i familjen inte längre är sig likt och Bou:s team måst försöka hitta vägar att stötta familjen i den nya livssituationen. Allt detta rehabiliteringsarbete kan kräva intensiva arbetsinsatser av hela arbetslaget, behoven kommer också ofta med kort varsel och ställer en tidigare planerad verksamhet inför stora utmaningar.

Hur kan en familjs rehabiliteringsbehov då hanteras inom Bou:s ram? I Region Skåne har rehabiliteringsarbetet organiserats i flera led. Rehabiliteringsuppdraget ligger alltid hos den lokala Barn- och ungdomshabiliteringen som finns organiserad i tio olika distrikt. Barn i behov av rehabilitering direkt efter sjukhusvistelsen kan få insatser på BarnRehab Skåne (BRH) i Lund, en specialresurs inom Bou med övernattningsmöjlighet för barnen och deras föräldrar. Under tiden på BRH kommer arbetslaget från den lokala Bou på besök och medverkar i möten med familjen. Till BRH kan man också komma i senare faser av rehabiliteringsprocessen för uppföljande rehabiliteringsinsatser efter ansökan från familj och den lokala Bou.

De långsiktiga rehabiliteringsinsatserna görs av den lokala Bou, ofta i nära samarbete med elevhälsan på barnets hemskola. BRH finns då med som samarbetspartner vid olika möten där rehabiliterings- och åtgärdsplaner läggs upp tillsammans med familjen. Den rehabiliteringserfarenhet som arbetslaget vid BRH får har arbetslaget vid den lokala barn- och ungdomshabiliteringen också möjlighet att ta del av vid regelbundna möten, s.k. rehabdagar. Då diskuteras de barn och ungdomar med förvärvad hjärnskada som enheten ger insatser till och fortsatta rehabiliteringsmöjligheter skisseras.

Under de 3 år som rehabiliteringsarbetet organiserats på detta sätt har 120 barn med förvärvad hjärnskada identifierats bland de ca 4500 barn som Bou i Skåne ger insatser till. Av dessa 120 barn och ungdomar har 2/3 vid något tillfälle fått insatser på BRH, medan 1/3 fått tillgång till BRH:s rehabiliteringserfarenheter genom diskussioner på rehabdagarna.

Att lyfta rehabiliteringsfrågor på detta sätt i organisationen har underlättat övergången till vardagen för de drabbade familjerna eftersom de redan vid rehabiliteringsperioden på BRH direkt efter sjukhusvistelsen träffar och lär känna det arbetslag från den lokala Bou som de sedan ska samarbeta med. Arbetslaget har också fortlöpande möjlighet att få stöd från BRH i sitt svåra uppdrag att erbjuda långsiktig rehabilitering till barn, ungdomar och familjer. Detta sker både vid rehabdagar och i direkt samarbete kring enskilda ärenden.